

Kommunstyrelsen (exkl. landskapet Åland)

VAL SOM FÖRRÄTTAS ÅR 2019: Bestämmande av röstningsställena och meddelande av deras uppgifter, valmaterial, användning av valdatasystemet och övrig information om valen

1. Val som förrättas år 2019

Riksdagsval

Nästa allmänna val är riksdagsvalet som förrättas söndagen den 14 april 2019. Förhandsröstning ordnas i hemlandet 3–9.4.2019 (från onsdag till tisdag) och utomlands 3–6.4.2019 (från onsdag till lördag). Förhandsröstning ombord på ett finskt fartyg som befinner sig utomlands kan inledas redan onsdagen den 27 mars 2019.

Europaparlamentsvalet och landskapsvalet som eventuellt förrättas i samband med det

Sex veckor efter riksdagsvalet förrättas Europaparlamentsvalet. Valdagen vid Europaparlamentsvalet är den 26 maj 2019 och förhandsröstning ordnas i hemlandet 15–21.5.2019 (från onsdag till tisdag) och utomlands 15–18.5.2019 (från onsdag till lördag). Förhandsröstning ombord på ett finskt fartyg som befinner sig utomlands kan inledas redan onsdagen den 8 maj 2019.

Regeringens proposition med förslag till lagstiftning om inrättande av landskap och om en reform av ordnandet av social- och hälsovården samt till lämnande av underrättelse enligt artikel 12 och 13 i Europeiska stadgan om lokal självstyrelse (RP 15/2017 rd) överlämnades till riksdagen den 2 mars 2017. I propositionen ingår bland annat ett förslag till landskapslag och till lag om ändring av vallagen.

Den föreslagna lagstiftningen om social- och hälsovårds- och landskapsreformen skulle träda i kraft den 1 juli 2017, men riksdagsbehandlingen av propositionen pågår fortfarande. I regeringens svar till social- och hälsovårdsutskottet av den 17 augusti 2018 konstateras bl.a. att det första landskapsvalet avses att ordnas samtidigt med Europaparlamentsvalet söndagen den 26 maj 2019, men detta förutsätter dock att lagstiftningen som

gäller reformen träder i kraft cirka ett halvt år före det. Då skulle landskapsvalet förrättas enligt samma tidsplan som Europaparlamentsvalet: valdagen skulle vara söndagen den 26 maj 2019 och förhandsröstningsperioden i hemlandet 15–21.5.2019 och utomlands 15–18.5.2019. Förhandsröstning i fartyg skulle kunna inledas redan den 8 maj 2019.

I detta brev utgås det från att valet ordnas enligt den tidsplan som föreslås i regeringens svar. Om läget ändras efter att detta brev har skickats, informerar justitieministeriet kommunerna utan dröjsmål om ändringarna.

2. Tillämplig lagstiftning

Den uppdaterade vallagen (714/1998) finns på adressen <http://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1998/19980714>

Vallagstiftningen har inte ändrats sedan presidentvalet 2018. En lagändring (939/2017) som gäller brevröstning godkändes 2017 och den träder i kraft den 1 november 2018 så att den tillämpas för första gången i riksdagsvalet 2019.

I den ovan nämnda regeringspropositionen som gäller social- och hälsovårds- och landskapsreformen föreslås ändringar som gäller landskapsvalet i vallagstiftningen. Regeringspropositionen finns på webbadressen: https://www.eduskunta.fi/SV/vaski/HallituksenEsitys/Sidor/RP_15+2017.aspx

Det är också skäl att nämna att man under höstsessionen 2018 ska överlämna till riksdagen en regeringsproposition med förslag till vissa mindre ändringar i vallagen. Ändringarna som föreslås i den inverkar dock inte på kommunernas uppgifter vid valen år 2019.

Allmän information om landskapsval (i enlighet med regeringens proposition) finns på adressen: <https://vaalit.fi/sv/landskapsval>

3. Valkrets- och landskapsindelningen

Ovan nämnda regeringens proposition som gäller social- och hälsovårds- och landskapsreformen innehåller också ett förslag till ändring av landskapsindelningen i fråga om följande fem kommuner:

- Heinävesi ska överföras från landskapet Södra Savolax till landskapet Norra Karelen,
- Jorois ska överföras från landskapet Södra Savolax till landskapet Norra Savolax,
- Itis ska överföras från landskapet Kymmenedalen till landskapet Päijänne-Tavastland,
- Storkyro ska överföras från landskapet Österbotten till landskapet Södra Österbotten och
- Kuhmois ska överföras från landskapet Mellersta Finland till landskapet Birkaland.

I propositionen föreslås också att den valkretsindelning vid riksdagsval som avses i 5 § i vallagen ändras på följande sätt:

- Heinävesi och Jorois ska överföras från Sydöstra Finlands valkrets till Savolax-Karelen valkrets,
- Itis ska överföras från Sydöstra Finlands valkrets till Tavastlands valkrets och
- Kuhmois ska överföras från Mellersta Finlands valkrets till Birkalands valkrets.

Regeringen har dock i sitt ovan nämnda svar till riksdagen (17.8.2018) konstaterat, att oberoende av när lagstiftningen som gäller social- och hälsovårds- och landskapsreformen träder i kraft, ska man vid riksdagsvalet 2019 iaktta den nuvarande valkretsindelningen, där Heinävesi, Jorois och Itis hör till Sydöstra Finlands valkrets och Kuhmois till Mellersta Finlands valkrets.

Den nya landskapsindelning och valkretsindelningen träder i kraft direkt efter riksdagsvalet och tillämpas därmed vid Europaparlamentsvalet och landskapsvalet 2019.

4. Allmänt om val som förrättas samtidigt

Rösträtt och röstning

I Europaparlamentsvalet och landskapsvalet som förrättas samtidigt (nedan de kombinerade valen) finns tre slags röstberättigade:

- de som har rätt att rösta både i Europaparlamentsvalet och landskapsvalet,
- de som har rätt att rösta enbart i Europaparlamentsvalet (utlandsfinländare) och
- de som har rätt att rösta enbart i landskapsvalet.

Meddelandekorten som avses i 21 § i vallagen skickas till de röstberättigade på samma sätt som vid de senaste valen i ett kuvert. De som har rätt att rösta både i Europaparlamentsvalet och i landskapsvalet får ett meddelandekort för Europaparlamentsvalet och ett meddelandekort för landskapsvalet i samma kuvert. De som har rätt att rösta enbart i någotdera valet får enbart meddelandekortet för valet i fråga.

Den som är röstberättigad i båda valen kan rösta på samma gång i båda valen eller till exempel på förhand i Europaparlamentsvalet och på valdagen i landskapsvalet. I röstregisteret kan antecknas om rösträtten utövas i båda valen på samma gång och i valängderna finns två kolumner för utövandet av rösträtten beroende på vilket val man röstar i.

Vid Europaparlamentsvalet är röstsedeln vit och vid landskapsvalet är den turkos. Vid förhandsröstning ska röstsedeln för respektive val inneslutas i ett separat valkuvert. Vid förhandsröstningen används enbart valkuvert med fönster så att man i fönstret ser vilket val det är fråga om. Vid röstningen på valdagen läggs röstsedlarna i samma valurna.

Arbetsfördelningen mellan valmyndigheterna

De kombinerade valen förrättas i fastlandets alla kommuner i huvudsak på samma sätt och med samma arbetsfördelning som riksdagsvalet.

De kommunala valmyndigheterna:

Den kommunala centralvalnämnden:

- förberedelser inför förhandsröstningen och röstningen på valdagen,
- tillkännagivande av valet i kommunen och
- granskning av förhandsröstningshandlingarna.

Valförrättarna och valbestyrelserna:

- förrättning av förhandsröstningen.

Valnämnderna:

- förrättning av röstningen på valdagen,
- preliminär räkning av röstsedlarna för Europaparlamentsvalet och
- preliminär räkning av röstsedlarna för landskapsvalet.

Landskapsvalnämnden:¹

- behandling av kandidatansökan vid landskapsvalet samt uppgörande av sammanställningen av kandidatlistor och distribution av sammanställningen inom landskapet och
- fastställande av valresultatet i landskapet.

Valkretsvalnämnden:

- räkning av förhandsrösterna och kontrollräkning av rösterna på valdagen vid Europaparlamentsvalet och
- räkning av förhandsrösterna och kontrollräkning av rösterna på valdagen vid landskapsvalet.

Helsingfors valkretsvalnämnd:

- behandling av kandidatansökan vid Europaparlamentsvalet samt uppgörande av sammanställningen av kandidatlistan och distribution av sammanställningen och
- fastställande av valresultatet vid Europaparlamentsvalet i hela landet.

5. Röstningsställena i valen 2019

Enligt 14 § 3 mom. i grundlagen ska det allmänna främja den enskildes möjligheter att delta i samhällsaktiv verksamhet och att påverka beslut som gäller honom eller henne själv. Med stöd av detta är kommunen skyldig att se till att väljarna har tillräckliga möjligheter att rösta på förhand eller på valdagen.

När det gäller att säkerställa ett gott valdeltagande i valen 2019 är det ytterst viktigt att det finns tillräckligt med förhandsröstningsställena och vallokaler på valdagen.

¹ Vid det första landskapsvalet ska landskapsförbundets styrelse tillsätta en landskapsvalnämnd i varje landskap.

Bestämmandet av de allmänna förhandsröstningsställena

Enligt 9 § i vallagen ska kommunstyrelsen besluta om antalet och placeringen av de allmänna förhandsröstningsställena i kommunen. Det ska finnas minst ett allmänt förhandsröstningsställe i varje kommun, om inte något annat följer av särskilda skäl.

De allmänna förhandsröstningsställena ska i princip fastställas specifikt för varje val, men eftersom valen år 2019 förrättas med enbart sex veckors mellanrum rekommenderar justitieministeriet att kommunerna vid alla tre val använder samma förhandsröstningsställen och att kommunstyrelsen fastställer dem på samma gång enligt tidsplanen som anges nedan. Ministeriet understryker att man vid Europaparlamentsvalet och landskapsvalet absolut ska använda samma röstningsställen, eftersom valen förrättas samtidigt.

Kommunstyrelsen svarar också för nödvändiga upphandlingar för förhandsröstningen enligt vad som föreskrivs om kommunala upphandlingar. Om kommunen ordnar förhandsröstningen i någon utomstående aktörs utrymmen, till exempel i Postens (Posti Group Abp) verksamhetsställen (postkontor och tillfälliga verksamhetsställen) eller i ett köpcentrum, ska den själv ingå avtal om detta med aktören i fråga.

Vid bestämmandet av förhandsröstningsställena bör kommunstyrelsen fästa uppmärksamhet vid de anvisningar som ingår i bilaga 1 (punkt 1).

Bestämmandet av röstningsställena på valdagen

Enligt 8 § i vallagen utgör kommunen ett röstningsområde, om det inte är nödvändigt att dela in kommunen i flera röstningsområden. I vallagen ingår inga närmare bestämmelser om röstningsområdenas storlek eller antalet invånare inom dem. Fullmäktige fattar beslut om röstningsområdena.

Vid valen 2019 iakttas den indelning i röstningsområden som träder i kraft den 15 oktober 2018. Denna indelning baserar sig på de beslut om röstningsområdena som kommunerna meddelat till magistraterna senast 30.4.2018.

Varje röstningsområde ska ha ett *röstningsställe på valdagen* vilket anges i beslut av kommunstyrelsen. På valdagen får väljaren rösta endast på det röstningsställe som finns inom det röstningsområde som har antecknats för honom eller henne i rösträttsregistret. Vid bestämmandet av röstningsställena på valdagen bör kommunstyrelsen fästa uppmärksamhet vid de anvisningar som ingår i bilaga 1 (punkt 2).

Under de senaste åren har en del kommuner betydligt minskat antalet röstningsområden. Detta har försvagat väljarnas möjligheter att rösta på valdagen. Ministeriet rekommenderar att det nuvarande antalet röstningsområden inte utan tvingande skäl minskas. Kommunerna ska tvärtom utreda om det finns möjlighet att öka antalet röstningsområden vid det följande valet. I detta sammanhang bör det också påpekas att användning av rösträttsregistret vid röstningen på valdagen (se s. 12 i detta brev) inte är någon grund för att minska antalet röstningsområden.

Tidsplanen för bestämmandet av röstningsställena och uppgifterna som ska registreras i valdatasystemet

Kommunstyrelsen ska fatta beslut om de allmänna förhandsröstningsställena och röstningsställena på valdagen i god tid så att de kan registreras i justitieministeriets valdatasystem senast fredagen den 25 januari 2019 före kl. 12.

Enligt 9 § 4 mom. i vallagen ska kommunstyrelsen se till att i det register över röstningsställen som Befolkningsregistercentralen för, (dvs. basdatasystemet i justitieministeriets valdatasystem) på det sätt som Befolkningsregistercentralen bestämmer, i fråga om varje allmänt förhandsröstningsställe i kommunen antecknas

det allmänna förhandsröstningsställets

- namn
- besöksadress,
- de dagar och de tider då förhandsröstningsstället är öppet samt i fråga om röstningsstället på valdagen

- namn och
- besöksadress samt

övriga uppgifter som Befolkningsregistercentralen föreskriver.

Befolkningsregistercentralen kommer att skicka ett brev med närmare anvisningar om meddelandet av uppgifter via basdatasystemet senare under hösten 2018. Också i VAT-anvisning nr 2b finns närmare anvisningar om detta. Anvisningarna ska läsas omsorgsfullt och iakttas noggrant.

Uppgifterna om förhandsröstningsställena och röstningsställena på valdagen ska registreras i basdatasystemet senast **fredagen den 25 januari 2019 före kl. 12.**² Uppgifterna ska i detta fall registreras under riksdagsvalets basdata.

Om uppgifterna för förhandsröstningsställena vid Europaparlamentsvalet och landskapsvalet är desamma som vid riksdagsvalet, behöver de inte registreras separat i de kombinerade valens basdata, eftersom systemet överför dessa uppgifter från riksdagsvalets basdata automatiskt. Detta gäller dock inte klockslagen för förhandsröstningsställets öppettider, vilka måste registreras i systemet skilt, även om de skulle vara desamma som vid riksdagsvalet. Uppgifterna ska i detta sammanhang också kontrolleras och kvitteras som godkända för att användas i de kombinerade valen. Tidsfristen för att kvittera uppgifter för de kombinerade valen som godkända är **fredagen den 8 mars 2019 kl. 12.**

² Röstningsställen vid valet är enligt 9 § i vallagen de allmänna förhandsröstningsställen i hemlandet och röstningsställen på valdagen som före utgången av den 51 dagen före valdagen har antecknats i registret över röstningsställen. I praktiken måste den sista registreringsdagen dock vara tidigare, i detta fall 25.1.2019, eftersom det till meddelandekortet som skickas till var och en röstberättigad bifogas en förteckning över de förhandsröstningsställen som finns i dennes valkrets samt deras adresser och öppettider. Tillräcklig tid måste reserveras för att skriva ut, kontrollera och trycka dessa förteckningar.

Registreringen av uppgifterna som gäller riksdagsvalet kan inledas måndagen den 14 januari 2019. I fråga om de kombinerade valen kan uppgifterna börja registreras måndagen den 25 februari 2019.

Andra uppgifter som ska registreras i basdatasystemet

Kommunens centralvalnämnd ska dessutom inom tidsfristen som gäller riksdagsvalet (25.1.2019 före kl. 12) se till att det i valdatasystemets basdatasystem finns aktuella kontaktuppgifter för centralvalnämnden och kvittera i systemet att uppgifterna har kontrollerats. Det är särskilt viktigt att i registrera

- centralvalnämndens telefonnummer som skrivs ut på meddelandekorten (s.k. telefonnummer för allmänheten) och
- leveransadress för vallängderna, som ska vara en besöksadress (inte en PB-adress).

Dessa uppgifter ska vara desamma vid alla tre val och kvitteras i basdatasystemet enbart en gång, dvs. inom tidsfristen för som gäller riksdagsvalet (25.1.2019 före kl. 12).

Korrektheten av uppgifterna i basdatasystemet

Det är viktigt att de ovan nämnda uppgifterna, dvs.

- uppgifterna om förhandsröstningsställena,
- uppgifterna om röstningsställena på valdagen,
- centralvalnämndens kontaktinformation och
- vallängdens leveransadress

är korrekta, eftersom dessa uppgifter (med undantag av det sistnämnda) skrivs ut på meddelandekortet som skickas till väljaren samt på dess bilaga.

Kommunen ska därmed se till att uppgifterna i basdatasystemet

- till den del de gäller riksdagsval senast fredagen den 25 januari 2019 kl. 12 och
 - till den del de gäller de kombinerade valen senast fredagen den 8 mars 2019 kl. 12
- är slutliga uppgifter som gäller vid riksdagsvalet samt Europaparlamentsvalet och landskapsvalet. Kommunerna svarar för att uppgifterna är korrekta.

6. Kommunala valmyndigheter vid valen 2019

I det följande presenteras i korthet regleringen som gäller behörigheten av och jäv för valmyndigheterna vid valen 2019.

Den kommunala centralvalnämnden

Kommunens centralvalnämnd vid alla val 2019 är centralvalnämnden som tillsatts av den fullmäktige som inledde sin verksamhet 1.6.2017.

Behörighet: Medlemmarna och ersättarna ska vara valbara till kommunens förtroendeuppdrag enligt kommunallagen (410/2015). Därtill ska både medlemmarna och ersättarna i mån av möjlighet företräda de grupper av röstande som vid föregående kommunalval (2017) ställt upp kandidater i kommunen.

Jäv: I fråga om jäv för medlemmarna och deras ersättare gäller vad som föreskrivs i 27–30 § i förvaltningslagen (434/2003). Eftersom centralvalnämnden inte sköter kandidatuppställningen, räkningen av förhandsrösterna eller kontrollräkningen torde jävsituationer vara mycket sällsynta såväl vid riksdagsvalet som vid Europaparlamentsvalet och landskapsvalet.

Valnämnden

Kommunstyrelsen tillsätter för vart och ett röstningsställe på valdagen en valnämnd. Vid valen 2019 ska valnämnderna i princip tillsättas separat för riksdagsvalet och för de kombinerade valen. Valnämnderna för de kombinerade valen tillsätts med iakttagande av vad som föreskrivs om tillsättande av valnämnder vid Europaparlamentsval.

Enligt 15 § i vallagen ska valnämnderna tillsättas ”i god tid före valet”. Om det i praktiken visar sig vara omöjligt att tillsätta valnämnderna för de kombinerade valen efter riksdagsvalet, såsom det förutsätts i lagen, kan det vara nödvändigt att tillsätta dem före riksdagsvalet. Kandidatuppställningen vid riksdagsvalet fastställs torsdagen den 14 mars 2019, varefter man vid bedömningen av valnämndsmedlemmarnas behörighet (se nedan) vid de kombinerade valen kan utgå från kandidatuppställningen vid riksdagsvalet 2019. Om valnämnderna tillsätts före den 14 mars 2019, bedöms behörigheten av medlemmarna utifrån kandidatuppställningen vid riksdagsvalet 2015. Om valnämnderna tillsätts före riksdagsvalet torde det inte finnas något hinder för att tillsätta valnämnderna samtidigt både för riksdagsvalet och de kombinerade valen.

Behörighet: Medlemmarna och ersättarna ska vara valbara till kommunens förtroendeuppdrag enligt kommunallagen. Därtill ska såväl medlemmarna som deras ersättare *i den utsträckning det är möjligt* företräda

- vid riksdagsvalet de partier som vid föregående riksdagsval (2015) ställt upp kandidater i den valkrets till vilken kommunen hör och
- vid de kombinerade valen de partier som vid föregående riksdagsval [med hänsyn till de kombinerade valen](2019) ställt upp kandidater i den valkrets till vilken kommunen hör.

En medlem eller ersättare får

- vid riksdagsval inte vara en kandidat vid riksdagsvalet och
- vid de kombinerade valen inte vara en kandidat vid Europaparlamentsvalet eller en kandidat vid landskapsvalet.

Jäv: Förvaltningslagens reglering av jäv tillämpas inte på valnämnden. Detta betyder att den som utsetts till medlem eller ersättare kan delta i alla valnämndens uppgifter med ett undantag: en kandidats make eller maka, barn, syskon eller föräldrar får inte vara ett sådant valbiträde som avses i 73 § 2 mom. i vallagen.

Övrigt: Medlemmarna och ersättarna i valnämnden, speciellt den som utses till ordförande, ska ha tillräcklig kompetens att sköta uppgiften och tillräckligt med tid att sätta sig in i den.

Valbestyrelsen

Kommunstyrelsen ska tillsätta en eller flera valbestyrelser i kommunen. Vid valen 2019 ska valbestyrelserna i princip tillsättas separat för riksdagsvalet och för de kombinerade valen, men vad som sägs ovan om tillsättandet av valnämnder gäller till denna del även tillsättandet av valbestyrelserna. Valbestyrelserna för de kombinerade valen tillsätts med iakttagande av vad som föreskrivs om tillsättande av valbestyrelser vid Europaparlamentsval.

Behörighet: Medlemmarna och ersättarna ska vara valbara till kommunens förtroendeuppdrag enligt kommunallagen. Därtill ska såväl medlemmarna som deras ersättare *i den utsträckning det är möjligt* företräda

- vid riksdagsvalet de partier som vid föregående riksdagsval (2015) ställt upp kandidater i den valkrets till vilken kommunen hör och

- vid de kombinerade valen de partier som vid föregående riksdagsval [med hänsyn till de kombinerade valen](2019) ställt upp kandidater i den valkrets till vilken kommunen hör.

En medlem eller ersättare får

- vid riksdagsval inte vara en kandidat i riksdagsvalet eller en kandidats make, barn, syskon eller förälder och

- vid de kombinerade valen inte vara en kandidat i Europaparlamentsvalet eller en kandidats make, barn, syskon eller förälder och inte heller en kandidat i landskapsvalet eller en kandidats make, barn, syskon eller förälder.

När det gäller behörigheten spelar det ingen roll i vilken valkrets eller vilket landskap kandidaten har ställt upp: ett syskon till en kandidat som ställts upp i landskapet A är inte behörig att vara medlem i valbestyrelsen i någon kommun.³

Jäv: Förvaltningslagens reglering av jäv tillämpas inte på valbestyrelsen. Detta betyder att den som utsetts till medlem eller ersättare kan sköta alla valbestyrelsens uppgifter.

Övrigt: Medlemmarna och ersättarna i valbestyrelsen, speciellt den som utses till ordförande, ska ha tillräcklig kompetens att sköta uppgiften och tillräckligt med tid att sätta sig in i den.

Valförrättare vid ett allmänt förhandsröstningsställe och hemmaröstning

Den kommunala centralvalnämnden förordnar valförrättarna. Vid valen 2019 kan centralvalnämnden förordna valförrättarna antingen separat, först till riksdagsvalet och sedan till de kombinerade valen, eller så att de valförrättare som förordnats till riksdagsvalet är valförrättare även vid de kombinerade valen.

³ Detta beror på att väljarna kan rösta på förhand i vilken kommun som helst.

Behörighet: Valförrättaren får inte vara en person som är omyndig⁴ och dessutom

- vid riksdagsval inte heller vara en kandidat i riksdagsvalet eller en kandidats make, barn, syskon eller förälder och
- vid de kombinerade valen inte heller vara en kandidat i Europaparlamentsvalet eller en kandidats make, barn, syskon eller förälder eller en kandidat i landskapsvalet eller en kandidats make, barn, syskon eller förälder.

När det gäller behörigheten spelar det ingen roll i vilken valkrets eller vilket landskap kandidaten har ställt upp: ett syskon till en kandidat som ställts upp i landskapet A är inte behörig att vara medlem i valbestyrelsen i någon kommun.⁵

Jäv: Förvaltningslagens reglering av jäv tillämpas inte på valförrättare. Detta betyder att den som utsetts till valförrättare kan sköta alla valförrättarens uppgifter.

Övrigt: Den som utses till valförrättare ska ha tillräcklig kompetens att sköta uppgiften och tillräckligt med tid att sätta sig in i den.

Valbiträde i ett röstningsställe på valdagen

Behörighet: Valbiträdet får inte vara en person som är omyndig⁶ och dessutom

- vid riksdagsval inte heller vara en kandidat i riksdagsvalet eller en kandidats make, barn, syskon eller förälder och
- vid de kombinerade valen inte heller vara en kandidat i Europaparlamentsvalet eller en kandidats make, barn, syskon eller förälder eller en kandidat i landskapsvalet eller en kandidats make, barn, syskon eller förälder.

Jäv: Valbiträdet har bara en uppgift, dvs. att biträda väljaren. Bestämmelserna om behörighet tryggar på ett tillräckligt sätt att valbiträdet kan biträda alla väljare som behöver hjälp.

7. Användningen av valdatasystemet

I valen 2019 använder alla kommuner följande delsystem i valdatasystemet:

- 1) basdatasystemet (centralvalnämnden),
- 2) rösträttsdatasystemet (används av valförrättarna vid förhandsröstningen samt av centralvalnämnden för s.k. "efterregistreringar"),
- 3) resultatuträkningssystemet som används för den preliminära rösträkningen (centralvalnämnden).

Användningen av valdatasystemet administreras av Rättsregistercentralen. Systemets huvudanvändare och valstödet (vaalituki@om.fi) ger närmare anvisningar om användningen av systemet. Leverantören av driftstjänster är fortsättningsvis Tieto Abp.

⁴ En person som inte har fyllt 18 år eller som förklarats omyndig.

⁵ Se fotnot 3.

⁶ En person som inte har fyllt 18 år eller som förklarats omyndig.

Behörighetskontrollen i valdatasystemet bygger på stark autentisering, vilket innebär att varje användare måste ha tillgång till ett identifieringsmedel som kan användas för Suomi.fi-identifiering, dvs. antingen ett chipföretsett elektroniskt id-kort (certifikatkort), personliga nätbankskoder eller ett certifikat som anslutits till mobiltelefonens SIM-kort (mobilcertifikat).

I valdatasystemets vissa delsystem har efter presidentvalet gjorts en del tekniska förbättringar på basis av användarnas kommentarer. I huvudsak används systemet dock på samma sätt som vid det föregående presidentvalet.

Produktionsanvändningen av valdatasystemet inleds 14.1.2019 då basdatasystemet öppnas för centralvalnämndernas bruk. Valstödet ger närmare anvisningar om användningen och tidsplanen för användningen av valdatasystemet senare. Valstödet skickar också vissa påminnelser som gäller användningen.

I detta sammanhang uppmärksammas kommunerna om två ärenden som gäller användningen av valdatasystemet.

Användning av rösträttsdatasystemet på valdagen

Sedan 2011 har många kommuner använt rösträttsdatasystemet ("e-vallängden") vid röstningen på valdagen. Vid det senaste presidentvalet användes det i 136 kommuner inom 619 röstningsområden. Kommunernas erfarenheter av den elektroniska vallängden har varit i huvudsak positiva.

Den elektroniska vallängden kan användas i stället för eller vid sidan om pappersvallängden. Vart och ett röstningsområde måste dock absolut också ha en pappersvallängd som reserv.

Enligt den preliminära planen fortsätter användningen av den elektroniska vallängden vid röstningen på valdagen på följande sätt vid valen 2019:

- Kommunerna som använde systemet vid valen som förrättades under åren 2011-2018: Systemet kan användas inom de röstningsområden som kommunen bestämmer. Kommunen bör dock i god tid före valet anmäla dessa röstningsområden till valstödet.
- Andra kommuner: Kommunerna kan anmäla valstödet om de är intresserade av att använda systemet inom ett röstningsområde. Valstödet bedömer om det med beaktande av valdatasystemets hela användning är lämpligt att kommunen i fråga deltar i användningen.

Justitieministeriet och valstödet kan begränsa antalet röstningsområden som deltar i användningen. Kommunen kan också återkalla sin anmälan, om det t.ex. uppstår tekniska problem.

Det bör dock betonas att användningen av e-vallängden vid röstningen på valdagen, både vid de kommande valen och i framtiden, är frivilligt. Kommunerna har även i fortsättningen möjlighet att använda pappersvallängder. Eventuell användning av e-vallängden

vid röstningen på valdagen (se s. 5 i detta brev) är således inte någon grund för att minska antalet röstningsområden.

Användning av resultatuträkningssystemet i röstningsområdena för att mata in resultatet av den preliminära rösträkningen

Sedan 2014 har många kommuner registrerat resultaten av den preliminära rösträkningen i resultatuträkningssystemet direkt i röstningsområdena. Vid presidentvalet registrerades resultaten direkt i resultatuträkningssystemet i 67 kommuner inom 384 röstningsområden. Också i fråga om detta var kommunernas erfarenheter positiva.

Kommunerna som redan tidigare registrerat resultaten direkt i resultatuträkningssystemet kan meddela valstödet att de vill tillämpa samma förfarande vid valen 2019. Även andra kommuner möjlighet att anmäla valstödet om de är intresserade av att ta i bruk detta förfarande. Avsikten är dock att förfarandet tas i bruk stegvis. Därför kan andra kommuner ta i bruk förfarandet högst inom ett röstningsområde. På samma sätt som i fråga om användningen av den elektroniska vallängden kan justitieministeriet och valstödet begränsa antalet röstningsområden som deltar i användningen och kommunerna har också möjlighet återkalla sin anmälan.

Röstningsområdena som tar i bruk förfarandet ska som reservsystem använda det traditionella förfarandet, där resultatuppgifterna meddelas till kommunens informationscentral.

8. Valmaterial och valanvisningar

Justitieministeriets elektroniska tjänst för beställning av valmaterial öppnas måndagen den 10 december 2018. Centralvalnämnderna ska i tjänsten anteckna sitt behov av valmaterial vid alla tre val (riksdagsvalet, Europaparlamentsvalet och landskapsvalet). Beställningarna ska lämnas in senast den 7 januari 2019.

Justitieministeriet skickar närmare anvisningar om användningen av tjänsten senare per e-post.

Distributionen av valmaterialet sker under mars 2019 så att materialet för alla tre val skickas i samma försändelse.

Justitieministeriet påminner kommunerna om att oanvända röstsedlar från de föregående valen ska förstöras. Också alla valkuvert utan fönster ska förstöras.

Valanvisningarna och VAT-anvisningarna distribueras till centralvalnämnderna i februari-mars 2019, dock så, att VAT-anvisningarna nr. 1 och 2b distribueras till kommunerna redan i december 2018.

Justitieministeriet skickar en separat e-postförfrågning om behovet av nya valurnor och återanvändning av gamla urnor i december 2018.

9. Utbildning

Justitieministeriets utbildning

Justitieministeriet ordnar för kommunernas centralvalnämnder valutbildning som gäller förrättningen av valen 2019. Det ordnas totalt 12 kursdagar av vilka en är på svenska och resten på finska. Under alla kursdagar är det dock möjligt att ställa frågor både på finska och svenska. När och var denna utbildning ordnas framgår av bilaga 2. I två av utbildningarna ordnas möjlighet att delta via Skype eller Lync. Därtill filmas den första utbildningen (5.2.2019) och videofilmen kommer att finnas tillgänglig via valdatasystemet två veckor efter utbildningen.

Deltagande i utbildningen är frivilligt. Deltagarna behöver inte skilt anmäla sig till utbildningen utan det räcker att deltagarna kommer till kursplatsen. Vi rekommenderar dock att högst tre-fyra personer per kommun deltar i utbildningen, eftersom utrymmen som reserverats för kursen är begränsade. Deltagande i utbildningen är avgiftsfritt, men ministeriet ersätter dock inte deltagarnas rese- eller matkostnader.

I utbildningen behandlas frågor som tas upp i valanvisningarna och VAT-anvisningarna både i fråga om riksdagsvalet och de kombinerade valen.

- den kommunala centralvalnämndens uppgifter
- ordnandet av förhandsröstningen
- ordnandet av röstningen på valdagen
- användningen av valdatasystemet
- användningen av rösträttsdatasystemet på de allmänna förhandsröstningsställena
- användningen av rösträttsdatasystemet vid centralvalnämnden ("efterregistreringar")
- användningen av rösträttsdatasystemet vid valnämnden ("elektroniska vallängden")
- resultatuträkningssystemet (preliminär rösträkning och kontrollräkning).

Kommunens egen utbildning

Den kommunala centralvalnämnden ska utbilda, handleda och råda kommunens övriga valmyndigheter (valnämnderna, valbestyrelserna samt valförrättarna på de allmänna förhandsröstningsställena och vid hemmaröstningen) för att dessa klarar av de uppgifter som hör till dem. Centralvalnämnden kan som utbildningsmaterial använda till exempel justitieministeriets valanvisningar och VAT-anvisningar.

Valdatasystemets testmiljö, som kommunerna kan använda för att testa användningen av de olika delsystemen, öppnas den 4 februari 2019.

10. Engångsersättningen till kommunerna

Justitieministeriet betalar till kommunen såväl vid riksdagsval och vid Europaparlamentsval i enlighet med 188 § i vallagen som engångsersättning ett belopp som ministeriet fastställer för varje kommuninvånare som har rösträtt i valet i fråga. Ersättningarna för båda valen betalas till kommunerna i slutet av 2019.

För landskapsvalet som förrättas samtidigt med Europaparlamentsvalet betalas ingen engångsersättning.

11. Annat

Justitieministeriets och valstödet kommunikation med centralvalnämnderna

Under beredningen och förrättandet av riksdagsvalet och de kombinerade valen kommer justitieministeriet och valstödet att skicka information till centralvalnämnderna främst per e-post. Därför är det skäl att centralvalnämnden redan i detta skede kontrollerar att den har en fungerande e-postadress. Centralvalnämndernas kontaktinformation i det senaste presidentvalet finns på <https://vaalit.fi/sv/kontakt>. Eventuella ändringar i e-postadresserna ska registreras i basdatasystemet, fr.o.m. den 14 januari 2019 i produktionsmiljön och före det i delen Grunduppgifter om val. Om ingen i kommunen har tillträde till valdatasystemet, ska ändringarna meddelas till valstödet (vaalituki@om.fi).

Vidarebefordrande av detta brev till centralvalnämnden

Justitieministeriet ber kommunstyrelsen sända detta brev till centralvalnämnden för kännedom. Brevet finns tillgängligt också på justitieministeriets webbplats www.vaalit.fi.

12. Ytterligare information:

Närmare upplysningar om valet:

- www.vaalit.fi,
- Arto Jääskeläinen, valdirektör, tfn 02951 50128, e-post: fornamn.j.efternamn@om.fi,
- Heini Huotarinen, konsultativ tjänsteman, tfn 02951 50127,
- Laura Peuraniemi, regeringssekreterare, tfn 02951 50037,
- Terttu Tuomi, administrativ medarbetare, tfn 02951 50206,
- närmare upplysningar i frågor om valdatasystemet: **valstödet** vid Rättsregistercentralen, tfn 02956 65610, där samtalen besvaras av Anniina Tjurin, Marita Kolehmainen, Anni Vornanen, Atte Koskinen, Henrik Jaakkola, Maarika Kujanen och Antti Kaakinen.

E-postadresser: fornamn.efternamn@om.fi och vaalituki@om.fi.

Valdirektör

Arto Jääskeläinen

Konsultativ tjänsteman

Heini Huotarinen

- BILAGOR
- 1) Om bestämmandet av röstningsställena
 - 2) Valutbildning 2019
 - 3) Vissa bestämda tider vid riksdagsvalet 2019
 - 4) Vissa bestämda tider vid Europaparlamentsvalet och landskapsvalet 2019

FÖR KÄNNEDOM:

Utrikesministeriet
 Finansministeriet/kommunavdelningen
 Befolkningsregistercentralen
 Finlands kommunförbund

BILAGA 1:

BESTÄMMANDET AV RÖSTNINGSTÄLLENA**1. De allmänna förhandsröstningsställena**

Vid bestämmandet av de allmänna förhandsröstningsställena bör kommunen fästa uppmärksamhet vid det följande:

Det måste finnas tillräckligt många förhandsröstningsställen

Kommunen måste absolut se till att det i kommunen finns tillräckligt många allmänna förhandsröstningsställen i förhållande till antalet röstberättigade invånare i kommunen, så att väljarna kan rösta på förhand utan något större besvär och utan att det skulle ta en onödigt lång tid.

Var ska förhandsröstningsstället ligga?

Förhandsröstning bör ordnas på en plats som är lätt att hitta och som väljarna gärna kommer till. Förhandsröstningen kan ordnas t.ex. på en sådan plats som medborgarna också annars ofta besöker. Det ska dock ses till att även de som bor utanför tätorten har goda möjligheter att rösta på förhand.

Förhandsröstningsstället bör dessutom vara så neutralt som möjligt beträffande ideologiska och ekonomiska sammankopplingar för att trygga att de flesta av väljarna gärna kommer till platsen.

I de senaste valen har man fått bra erfarenheter av bl.a.

- postkontor,
- bibliotek,
- olika affärs- och köpcentrum,
- kommunhus och andra kommunala ämbetsverk,
- olika läroverk,
- kommunala servicecentrum och
- samserviceställen samt
- ambulerande röstningsställen dvs. röstningsbussar och förbindelsefartyg och motsvarande.

Ett exempel på en ny slags lösning har varit det allmänna förhandsröstningsstället på Helsingfors flygplats.

Förhandsröstning måste ordnas på en plats som alla röstberättigade har tillträde till. Därför kan förhandsröstning inte ordnas t.ex. på ett garnisonsområde.

Förhandsröstningsställets tillgänglighet

Uppmärksamhet bör fästas vid att handikappade och på annat sätt rörelsehindrade har goda möjligheter att rösta på förhand. Parkeringsplats för funktionshindrades fortskaffningsmedel bör i mån av möjlighet reserveras i omedelbar närhet av röstningsstället och hjälp ordnas för funktionshindrade både på röstningsstället och utanför det. Eventuella trösklar och trappor på röstningsstället ska t.ex. förses med ramp så att de som använder eldriven rullstol eller rollator kommer till röstningsplatsen utan svårigheter. Med tanke på rullstolsburna bör det dessutom finnas ett röstningsbås i vilket man ryms med rullstol eller ett fristående skrivunderlägg med skärm som kan ställas på bordet så att väljaren kan fylla i sin röstsedel i skydd för andras blickar. Det ska strävas efter att de brister i förhandsröstningsställets tillgänglighet som eventuellt upptäckts vid tidigare val åtgärdas före valet. I justitieministeriets valanvisningar kommer att finnas närmare anvisningar om hur tillgänglighet i praktiken kan beaktas.

Ordningen på förhandsröstningsställen och förbudet mot valreklam

Förhandsröstningsställets lokaler och belägenhet ska lämpa sig för förhandsröstning också med tanke på ordningen på röstningsstället. I 56 § 1 mom. i vallagen föreskrivs om ordningen på förhandsröstningsställen och i samband med detta om det s.k. förbudet mot valreklam. Av praktiska skäl kan förbudet mot valreklam i fråga om vissa förhandsröstningsställen omfatta ett mer begränsat område än i fråga om röstningsområdets röstningsställe på valdagen. Om förhandsröstningsstället finns t.ex. i ett köpcentrum ska kommunens centralvalnämnd vid behov på förhand kontakta köpcentrets ledning för att säkerställa att förhandsröstningen på ett behörigt sätt beaktas i centrets övriga verksamhet. I fråga om omfattningen av förbudet mot valreklam kan det i detta fall anses som minimikrav att valkampanjer och valreklam inte får synas till eller höras på förhandsröstningsstället eller vid ytterdörren/ingången till förhandsröstningsstället.

Tillräckligt med utrymme och tillräckligt många valförrättare

Förhandsröstningsstället bör vara tillräckligt stort så att röstningen kan förrättas smidigt och tillförlitligt, dvs. med bevarande av valhemligheten, valfriheten och valfriden (56 § 2 mom. i vallagen). I utrymmet ska kunna placeras ett tillräckligt antal punkter för kontroll av identiteten, givande av röstsedlar och mottagning av röstningar. Utrymmet ska vara dimensionerat och ordnat så att det uppstår så lite rusning och köer som möjligt.

Rusning beror ofta på att förhandsröstningen ordnas i en sådan lokal där det inte finns plats för tillräckligt många röstningsbås eller punkter för mottagning av röstningar och/eller på att det inte finns tillräckligt många valförrättare vid mottagningspunkten. Det är ju i allmänhet inte själva röstningen som tar tid utan just mottagandet av röstningen (dvs. när valförrättaren stämplar röstsedeln, röstsedeln innesluts i valkuvertet, följbrevet fylls i och undertecknas, valkuvertet och följbrevet innesluts i ytterkuvertet samt en anteckning om att väljaren har röstat görs i rösträttsregistret). Därför bör kommunerna se till att det finns tillräckligt med mottagningspunkter. I praktiken betyder detta att det ska finnas tillräckligt med personal och att förhandsröstningen ordnas i ett tillräckligt stort utrymme så att röstningen ur väljarens synpunkt går så snabbt och smidigt som möjligt.

Brandsäkerheten

Förhandsröstningsstället ska placeras i byggnaden så att utrymningsvägarna hålls oblockerade. Skyltarna för utrymningsvägarna får inte täckas. Det är skäl att vid behov på förhand säkerställa hos den regionala räddningsmyndigheten att arrangemangen har skötts korrekt.

Dagarna och tiderna då förhandsröstningsstället är öppet

Enligt 47 § i vallagen ska ett allmänt förhandsröstningsställe i hemlandet vara öppet för förhandsröstning under alla dagar som infaller under förhandsröstningsperioden, om inte något annat av särskilda skäl bestäms genom beslut av kommunstyrelsen. Ett sådant särskilt skäl är i praktiken enbart det att antalet förhandsröstande i en del av kommunen eller i en tätort uppskattas vara litet. I varje kommun ska det dock finnas minst ett förhandsröstningsställe som är öppet under alla dagar som infaller under förhandsröstningsperioden. Förutom detta förhandsröstningsställe kan det i olika delar av kommunen finnas andra förhandsröstningsställen, som är öppna under en kortare tid än sju dagar.

Enligt 48 § i vallagen beslutar kommunstyrelsen också de dagliga öppettiderna. Förhandsröstningsstället får dock inte vara öppet vardagar före klockan 8 eller efter klockan 20 eller lördagar och söndagar före klockan 9 eller efter klockan 18. Enligt tidigare erfarenhet lönar det sig att hålla förhandsröstningsstället öppet till klockan 20 minst under de två sista dagarna under förhandsröstningsperioden.

I de senaste valen har man i landsbygden strävat efter att trygga möjligheterna att rösta så att det utöver förhandsröstningsstället i kyrkbyn har funnits allmänna förhandsröstningsställen även i de mindre byarna. Dessa röstningsställen har varit öppna under en kortare tid på samma sätt som t.ex. ett ambulerande förhandsröstningsställe. Till exempel i en kommun fanns det i det senaste valet utöver det allmänna förhandsröstningsstället i kyrkbyn totalt åtta andra allmänna förhandsröstningsställen, som hade en kortare öppettid.

Använd helst samma förhandsröstningsställen från val till val

Förhandsröstningen bör i mån av möjlighet ordnas på samma ställe från val till val, eftersom väljarna på detta sätt lättare vet var de kan rösta på förhand. Att sluta använda ett visst ställe, att flytta stället eller att ändra på öppettiderna utan något tvingande skäl kan orsaka ovisshet bland väljarna.

Informera om valet

Kommunen ska aktivt informera kommuninvånarna om var kommunens allmänna förhandsröstningsställen finns samt om deras öppettider. I praktiken kan denna information ges bl.a. med hjälp av kungörelser, utomhusreklam, tidningsannonser, tidningsartiklar, informationsblad som skickas till alla hushåll eller på kommunens webbplats. Till lokala tidningar och lokalradion bör skickas en förteckning över de allmänna förhandsröstningsställen och deras öppettider.

På samma sätt som tidigare bifogas det till meddelandekortet som skickas till väljarna en förteckning över de allmänna förhandsröstningsställena inom deras valkrets.

Se till att väljarna hittar fram till röstningsutrymmet

Vägen till röstningsstället ska märkas tydligt, t.ex. med vägvisare och skyltar. Speciellt när röstningsstället finns i en plats där det också finns annan verksamhet (t.ex. i ett affärscentrum), ska det ses till att vägen till röstningsutrymmet märks tydligt.

På vilket sätt kan man i praktiken ordna förhandsröstningen i ett ambulande förhandsröstningsställe?

Förhandsröstningen i ett ambulande förhandsröstningsställe kan ordnas t.ex. på följande sätt: det ordnas ett röstningsutrymme i en buss eller motsvarande fordon, det fastslås en daglig rutt och tidtabell för bussen, det informeras aktivt om var och när bussen stannar och därefter genomförs planen och förrättas röstningen. Adressen till var och en plats där bussen stannar och de tider då den stannar ska registreras i valdatasystemets register över röstningsställena. Det är viktigt att kommunen informerar om var det ambulande förhandsröstningsstället stannar, eftersom detta inte anges skilt i förteckningen som skickas till väljarna med meddelandekortet.

2. Röstningsställena på valdagen

Vid bestämmandet av röstningsställena på valdagen bör kommunen fästa uppmärksamhet vid det följande:

- Röstningsstället ska i regel ligga inom röstningsområdet, men kan av särskilda skäl förläggas utanför röstningsområdet eller även utanför kommunen, om detta inte bereder väljarna oskälig olägenhet.

- I sitt avgörande av den 3 mars 1999 (dnr 2009/4/96) ansåg justitieombudsmannen att då man bedömer hur lämpligt ett utrymme som används som röstningsställe är, ska som en synvinkel beaktas även lokalens ideologiska natur och användningsändamål. Med tanke på medborgarnas likvärdighet och den offentliga maktens neutralitet ska enligt justitieombudsmannen strävan vara, att vallokaler ska vara så neutrala som möjligt, dvs. fria från ideologiska kopplingar. Riksdagens biträdande justitieombudsman konstaterade i sitt avgörande av den 30 oktober 2013 (dnr 4607/4/12) att förverkligandet av demokratin förutsätter att väljarna kan utöva sin rösträtt på ett ställe som är så neutralt som möjligt. Det viktigaste är dock inte vem som äger utrymmet. Vid bedömningen av lämpligheten ska mer uppmärksamhet fästas vid dess användningsändamål och utrustning.

Förutom det egentliga valrummet ska röstningsstället inrymma ett väntrum. Om inget separat väntrum står till förfogande, ska en särskild plats bredvid valrummet avskiljas på lämpligt sätt så att väljarna därifrån kan komma direkt in i valrummet. Detta ställe ska kunna stängas så att inga andra än de väljare som kommit till stället före klockan 20 kan komma in.

-När det gäller röstningsställets tillgänglighet, ordningen på röstningsstället, vägledning till stället och brandsäkerhet hänvisas till vad som sägs ovan om de allmänna förhandsröstningsställena.

VALUTBILDNING 2019

Alla utbildningar börjar kl. 9 och slutar ungefär kl. 15.30.

Alla kursdagar har samma innehåll och man kan delta i utbildningen också i någon annan valkrets än sin egen.

1. Helsingfors valkrets och Nylads valkrets

Tid: Tisdag 5.2.2019
Plats: Vetenskapscentret Heureka / auditoriet
Adress: Vetenskapsparken 1, 01300 VANDA

2. Egentliga Finlands valkrets

Tid: Tisdag 12.2.2019
Plats: Kokouskeskus Mauno / auditoriet Presidentti
Adress: BioCity, Artillerigatan 6, 20520 ÅBO

3. Satakunta valkrets

Tid: Måndag 11.2.2019
Plats: Stadshuset / fullmäktigesalen
Adress: Hallituskatu 12, 28100 BJÖRNEBORG

4. Tavastlands valkrets

- möjlighet att delta via Skype (närmare anvisningar om detta ges senare)

Tid: Perjantai 15.2.2019
Plats: Kulttuuri- ja kongressikeskus Verkatehdas / mötesrummet 1
Adress: Paasikiventie 2, 13200 TAVASTEUS

5. Birkalands valkrets

- möjlighet att delta via Skype (närmare anvisningar om detta ges senare)

Tid: Fredag 8.2.2019
Plats: Tampere-talo / Sonaatti 1
Adress: Yliopistonkatu 55, 33100 TAMMERFORS

6. Sydöstra Finlands valkrets

Tid: Fredag 22.2.2019
Plats: Stadshuset / fullmäktigesalen
Adress: Raatihuoneenkatu 8-10, 50100 S:T MICHEL

7. Savolax-Karelens valkrets

Tid: Torsdag 21.2.2019
Plats: Kuopio fullmäktigehus
Adress: Suokatu 42, 70210 KUOPIO (ingång från huvudentrén)

8. Vasa valkrets

På finska:

Tid: Måndag 18.2.2019
Plats: Original Sokos Hotel Royal Vaasa / Wickström
Adress: Hovrättsplanaden 18, 65100 VASA

På svenska:

Tid: Tisdag 19.2.2019
Plats: Original Sokos Hotel Royal Vaasa / Wickström
Adress: Hovrättsplanaden 18, 65100 VASA

9. Mellersta Finlands valkrets

Tid: Torsdag 14.2.2019
Plats: Cygnaeustalo, 2. vån. / Anni ja Helmi
Adress: Cygnaeuksenkatu 1, 40100 JYVÄSKYLÄ

10. Uleåborgs valkrets

Tid: Torsdag 14.2.2019
Plats: Möteslokalen i Sokos Hotel Arina, Kauppakeskus Valkea, 4. vån. / Valkea 1-2
Adress: Isokatu 25, 90100 ULEÅBORG

11. Lapplands valkrets

Tid: Fredag 15.2.2019
Plats: Santa's Hotel Santa Claus / Utbildningslokalen
Adress: Hallituskatu 7, 96100 ROVANIEMI

I utbildningen ingår inget skriftligt material. Ta med dig penna och papper och valanvisning nr 1.

Vissa bestämda tider vid riksdagsvalet 2019

Valdag den 14 april 2019

Tidpunkt	⁷	Utförs av	Åtgärd	Vallagen
Sommaren 2017		Fullmäktige	Kommunala centralvalnämnden tillsätts	13 § 1 och 3 mom.
April 2018 senast		Fullmäktige	Indelningen i röstningsområden ändras vid behov och ändringen meddelas magistraten	8 § 1 och 2 mom.
den 14 oktober 2018 tidigast		Kandidaten	Sådana kostnader för kandidaten valkampanj i riksdagsvalet som finansieras med valfinansiering kan börja uppkomma	⁸
14.10.2018		Partiet	Kampanjtiden för riksdagsvalet inleds	⁹
November 2018 (i god tid)		Statsrådet	Fördelningen av riksdagsmandaten mellan valkretsarna [enligt uppgifterna i befolkningsdatasystemet 31.10.2018]	6 §
I god tid		Regionförvaltningsverket	Valkretsningarna tillsätts	11 § 1 och 2 mom.
I god tid		Statsrådet	Förordningen om de finska beskickningar och deras verksamhetsställen som är förhandsröstningsställen vid riksdagsvalet	9 § 1 mom. 2) punkten
I god tid		Kommunstyrelsen	Beslut om de allmänna förhandsröstningsställena i kommunen	9 § 1 mom. 1) punkten
I god tid		Kommunstyrelsen	Bestämmande av vilka verksamhetsenheter inom socialvården som är förhandsröstningsställen i kommunen	9 § 1 mom. 3) punkten

⁷ Ordningsnumret visar hur många dagar före eller efter valdagen som åtgärden ska vidtas enligt vallagen (714/1998).

⁸ L om kandidaters valfinansiering (273/2009), 2 § 1 mom.

⁹ Partilag (683/2010), 8 § 3 mom.

I god tid		Kommunstyrelsen	Beslut om röstningsställena på valdagen	9 § 3 mom.
I god tid		Kommunstyrelsen	Valnämnderna och valbestyrrelserna tillsätts	15 §
Måndag 14.1 tidigast		En röstberättigad	Beställningen av brevröstningshandlingar inleds	66 c §
Utan dröjsmål efter att beställningen av brevröstningshandlingar har tagits emot		Justitieministeriet	Brevröstningshandlingarna sänds till de röstberättigade som beställt dem	66 c § 4 mom.
Fredag 25.1.2019 kl. 12 senast		Centralvalnämnden	Centralvalnämndens kontaktuppgifter meddelas till Befolkningsregistercentralen via valdatasystemet	13 § 4 mom.
Fredag 25.1.2019 kl. 12 senast ¹⁰		Kommunstyrelsen/ centralvalnämnden	Uppgifterna om kommunens allmänna förhandsröstningsställen meddelas till Befolkningsregistercentralen via valdatasystemet	9 § 4 mom.
Fredag 25.1.2019 kl. 12 senast		Kommunstyrelsen/ centralvalnämnden	Uppgifterna om kommunens röstningsställen på valdagen meddelas till Befolkningsregistercentralen via valdatasystemet	9 § 4 mom.
I god tid		Centralvalnämnden	Information om var kommunens förhandsröstningsställen finns och om röstningsställena på valdagen	49 § 1 mom. och 67 § 3 mom.
I god tid		Centralvalnämnden	Valförrättare till de allmänna förhandsröstningsställena i hemlandet förordnas	17 § 2 mom.
I god tid		Chefen för den finska beskickningen	Valförrättaren till det allmänna förhandsröstningsstället i utlandet förordnas	17 § 2 mom.
I god tid		Befälhavaren för ett finskt fartyg	Valförrättaren till röstning ombord på fartyg förordnas	17 § 2 mom.

¹⁰ Den sista tidpunkten enligt vallagen är fredagen den 22 februari 2019, men av de skäl som framgår av justitieministeriets brev 1.10.2018 VN/4971/2018 (till det meddelandekort som postas till varje röstberättigad bifogas en förteckning över förhandsröstningsställen och deras adresser samt öppettider i den röstberättigades valkrets) ska uppgifterna meddelas senast den 25 januari 2019.

I god tid		Justitieministeriet	De allmänna förhandsröstningsställena och deras öppettider tillkännages	49 § 3 mom.
Fredag 22.2.2019 kl. 24	51.	Magistraterna	Uppgifterna i rösträttsregistret fastställs	18 § 2 och 3 mom.
Måndag 25.2.2019 senast	48.	Valkretsämnden	Beslut om arrangemangen vid mottagning av kandidatansökan Angående beslutet ska avfattas en kungörelse som ska delges de valombud som partierna har meddelat och hållas framlagd i valkretsämndens sammanträdeslokal och publiceras i den officiella tidningen	34 §
Måndag 25.2.2019 senast	48.	Justitieministeriet	Meddelande om de partier som införts i partiregistret samt partiernas namntecknare till valkretsämnden	32 §
Måndag 25.2.2019 senast	48.	Partiet	Valombudet och valombudets ersättare meddelas till valkretsämnden	120 § 4 mom.
Onsdag 27.2.2019 senast	46.	Befolkningsregistercentralen	Upprättande av rösträttsregistret	18 § 1 mom.
Måndag 4.3.2019	41.	Magistraterna	Rösträttsregistret finns framlagt i magistraterna och på eventuella andra ställen enligt vad Befolkningsregistercentralen bestämmer	23 § 1 mom.
Tisdag 5.3.2019 kl. 16	40.	Valombudet	Kandidatansökan samt meddelande om valförbund och gemensam lista ges in till valkretsämnden	121 §, 123 § och 125 § 1 mom.
Måndag 11.3.2019	34.	Valkretsämnden	Kandidatansökningarna granskas och eventuella anmärkningar görs till valombuden Partiernas, de gemensamma listornas och valmansföreningarnas inbördes ordningsföljd bestäms för sammanställningen av kandidatlistorna	36 § 37 §

Onsdag 13.3.2019 före kl. 16	32.	Valombudet	Eventuella rättelser och kompletteringar till kandidatansökan och handlingar som fogats till den	38 §
Onsdag 13.3.2019 efter kl. 16	32.	Valkrets nämnden	De kandidatansökningar som inkommit inom utsatt tid behandlas på nytt och beslut med anledning av anmälningar om valförbund och gemensamma listor fattas	39 §
Torsdag 14.3.2019 före kl. 12	31.	Valombudet	Ett parti eller en valmansförening, vars anmälan om anslutning till ett valförbund eller en gemensam lista inte har blivit godkänd, kan återta sin kandidatansökan	40 § 2 mom.
Torsdag 14.3.2019 innan en sammanställning av kandidatlistor görs upp	31.	Valkrets nämnden	Beslut, som fattas efter att kandidatansökningarna har behandlats, om att en kandidat inte tas upp i sammanställningen av kandidatlistorna eller till följd av att kandidatansökan återtagits	40 §
Torsdag 14.3.2019 vid mötet som inleds senast kl. 16	31.	Valkrets nämnden	Uppgörande av sammanställningen av kandidatlistorna	41 §
Efter att sammanställningen av kandidatlistor har gjorts upp		Valkrets nämnden	Distribution av sammanställningen av kandidatlistorna	44 §
Torsdag 14.3.2019	31.	Valkrets nämnden	Uppgifterna om kandidater i sammanställningen av kandidatlistor samt åldern på valdagen och personbeteckningen införs i det riksomfattande kandidatregistret	43 § 2 mom.
Torsdag 14.3.2019 tidigast	31.	Den som brevröstar	Brevröstningen inleds	66 d § 1 mom.
Efter att sammanställningen av kandidatlistor har gjorts		Kandidaten	Frivillig förhandsredovisning om valfinansieringen och kostnaderna för valkampanjen lämnas in till Statens revisionsverk	¹¹

¹¹ L om kandidaters valfinansiering, 11 §

Torsdag 21.3.2019 senast	24.	Befolkningsregister- centralen	Ett meddelandekort sänds till de röstberättigade vilkas adress är känd	21 § 4 mom.
Onsdag 27.3.2019	18.	Valförrättare	Förhandsröstningen ombord på finska fartyg kan inledas	47 § 1 mom.
Fredag 29.3.2019 före kl. 16	16.	En röstberättigad eller någon annan person	Rättelseyrkande som gäller röst- rättsregistret framställs hos ma- gistraten	24 § 1 mom.
Måndag 1.4.2019 senast	13.	Magistraten	Rättelseyrkandet avgörs	25 § 1 mom.
Utan dröjsmål efter magi- stratens beslut		Magistraten	Beslutet med anledning av rät- telseyrkandet delges parterna och meddelandekortet sänds, om beslutet innefattar att per- sonen i fråga införs i rösträttsre- gistret	25 § 2 mom.
Tisdag 2.4.2019	12.	Magistraten	Eventuella ändringar till följd av beslutet om rättelseyrkande förs in i rösträttsregistret	25 § 1 mom.
Tisdag 2.4.2019	12.	Befolkningsregister- centralen/magistraten	En person som obehörigen ute- lämnats ur rösträttsregistret fo- gas till rösträttsregistret, en person som orättmätigt har ta- gits in i registret antecknas som saknande rösträtt eller en orik- tig anteckning i registret rättas till följd av ett beslut om själv- rättelse av Befolkningsregister- centralen eller magistraten	26 § 1 mom.
Utan dröjsmål		Befolkningsregister- centralen/magistraten	Beslut av Befolkningsregister- centralen eller magistraten om själv rättelse delges personen i fråga och ett meddelandekort sänds	26 § 2 mom. och 25 § 2 mom. 26 § 3 mom.
Senast den sjunde dagen ef- ter den dag då parten del- gavs beslutet eller det publi- cerades i den officiella tid- ningen		Den som framställde rättelseyrkandet	Besvär hos förvaltningsdomsto- len över ett beslut av magistra- ten genom vilket ett rättelseyr- kande har förkastats eller avvi- sats och besvär över ett beslut av Befolkningsregistercentralen eller magistraten genom vilket en person med stöd av 26 § 2	27 § 1 mom.

			mom. har antecknats i rösträttsregistret som saknande rösträtt	
Tisdag 2.4.2019 fr.o.m. kl. 12	12.	Befolkningsregistercentralen	Rösträttsregistret vinner laga kraft	28 § 1 mom.
Tisdag 2.4.2019 före kl. 16 senast	12.	En röstberättigad som vill rösta hemma	Anmälan till den kommunala centralvalnämnden	55 §
Onsdag 3.4.2019	11.	Valförrättarna, valstyrelsen	Förhandsröstningen i hemlandet och i finska beskickningar samt hemmaröstningen inleds	47 § 1 mom.
Lördag 6.4.2019	8.	Valförrättarna	Förhandsröstningen i utlandet avslutas	47 § 1 mom.
Tisdag 9.4.2019	5.	Valförrättarna, valstyrelsen	Förhandsröstningen i hemlandet och hemmaröstningen avslutas	47 § 1 mom.
Onsdag 10.4.2019 fr.o.m. kl. 18 ¹²	4.	Justitieministeriet	Vallängderna skrivs ut ur rösträttsregistret röstningsområdesvis och längderna sänds till kommunernas centralvalnämnder	71 § 1 mom.
Fredag 12.4.2019 före kl. 19	2.	Den som brevröstar	Brevröstningshandlingarna ska vara framme hos den behöriga kommunala centralvalnämnden	66 e § 3 mom.
Fredag 12.4.2019 kl. 19	2.	Centralvalnämnden	Förhandsröstningshandlingarna granskas så att de handlingar som kommit in fredagen den 12 april 2019 före kl. 19 hinner behandlas Brevröstningshandlingarna granskas så att de handlingar som kommit in fredagen den 12 april 2019 före kl. 19 hinner behandlas	63 § 1 mom. 66 g § 1 mom.
Efter att brevröstningshandlingarna granskats		Centralvalnämnden	De röstsedlar som lämnats vid brevröstning stämplas på nytt och innesluts i nya kuvert	66 g § 3 mom.

¹² På grund av de förberedelser som behövs för utskriften stängs rösträttsregistret en timme före den tidsfrist som anges i 71 § 1 mom. i vallagen.

Lördag 13.4.2019 senast	1.	Kandidaten	Frivillig förhandsredovisning om valfinansieringen och kostnaderna för valkampanjen lämnas in till Statens revisionsverk	¹³
Söndag 14.4.2019 kl. 9–20	VD	Valnämnden	Röstning på valdagen	68 §, 107 § 1 mom. och 189 § 1 mom.
Söndag 14.4.2019 tidigast kl. 15 eller av särskilda skäl tidigast kl. 12	VD	Valkrets-nämnden	Räkning av förhandsröster och brevröster	86 § 1 mom.
Söndag 14.4.2019 efter kl. 20	VD	Valnämnden	Preliminär rösträkning	78 §
Måndag 15.4.2019 före kl. 12	1.	Valkrets-nämnden	De röster som avgetts på valdagen kontrollräknas	87 § 1 mom.
Onsdag 17.4.2019 vid ett möte som inleds senast kl. 18	3.	Valkrets-nämnden	Valresultatet fastställs och offentliggörs, fullmakter utfärdas och sänds till riksdagen för utdelning till de valda samt valresultatet tillkännages	94 §
Söndag 28.4.2019 senast		Kandidaten	Sådana kostnader för kandidatens valkampanj i riksdagsvalet som finansieras med valfinansiering kan inte längre uppkomma	¹⁴
Söndag 28.4.2019 senast		Partiet	Kampanjtiden för riksdagsvalet går ut	¹⁵
När valresultatet har vunnit laga kraft		Justitieministeriet	Arkivutskrifter matas ut ur röst-rättsregistret	29 § 3 mom.
Efter att arkivutskrifterna har matats ut		Befolkningsregister-centralen	Uppgifterna utplånas ur röst-rättsregistret	29 § 3 mom.
Måndag 17.6.2019 senast		Riksdagsledamoten och ersättaren	Redovisning av valfinansiering till Statens revisionsverk	¹⁶

¹³ L om kandidaters valfinansiering, 11 §

¹⁴ L om kandidaters valfinansiering, 2 § 1 mom.

¹⁵ Partilag, 8 § 3 mom.

¹⁶ L om kandidaters valfinansiering, 5 och 8 §

Senast den 31 december 2019 och vid behov kalenderårsvis under valperioden		Riksdagsledamoten och ersättaren (vid behov)	Efterhandsredovisning om valfinansieringen lämnas till Statens revisionsverk	¹⁷
--	--	--	--	---------------

¹⁷ L om kandidaters valfinansiering, 11 a §

Vissa bestämda tider vid Europaparlamentsvalet (EPV) och landskapsvalet 2019 (LKV)

Valdag 26 maj 2019

I fråga om landskapsvalet baserar sig tidsfristerna på lagförslaget som ingår i RP 15/2017 rd m.m.

Tidpunkt	¹⁸	Utförs av	Åtgärd	Vallagen
Sommaren 2017		Fullmäktige	Kommunala centralvalnämnden tillsätts	13 § 1 och 3 mom.
April 2018		Fullmäktige	Indelningen i röstningsområden ändras vid behov och ändringen meddelas magistraten	8 § 1 och 2 mom.
Onsdag 26.11.2018 tidigast		Den som ställt upp som kandidat vid Europaparlamentsvalet	Sådana kostnader för kandidatens valkampanj som finansieras med valfinansiering kan börja uppkomma	¹⁹
Onsdag 26.11.2018		Ett parti vid Europaparlamentsvalet	Kampanjtiden för Europaparlamentsvalet inleds	²⁰
Efter ikraftträdandet av lagstiftningen om landskapsreformen		Landskapsförbundets styrelse	Landskapsvalnämnden tillsätts	²¹
Efter ikraftträdandet av lagstiftningen om landskapsreformen		Den som ställt upp som kandidat vid landskapsvalet	Sådana kostnader för kandidatens valkampanj som finansieras med valfinansiering kan börja uppkomma	²²
Efter ikraftträdandet av lagstiftningen om landskapsval		Ett parti vid landskapsvalet	Kampanjtiden för landskapsvalet inleds	²³
Måndag 31.12.2018		Befolkningsregistercentralen	Landskapens invånarantal fastställs enligt uppgifterna i befolkningsdatasystemet 31.12 för att fastställa antalen ledamöter i fullmäktige	

¹⁸ Numret visar hur många dagar före eller efter valdagen som åtgärden ska utföras enligt vallagen (714/1998).

¹⁹ Lag om kandidaters valfinansiering (273/2009) 2 § 1 mom.

²⁰ Partilag (10/1969) 8 § 3 mom.

²¹ 12 § i lagen om införande av landskapslagen (under behandling i riksdagen)

²² 12 § i lagen om införande av landskapslagen (under behandling i riksdagen) och 2 § 1 mom. i lagen om kandidaters valfinansiering (273/2009)

²³ 12 § i lagen om införande av landskapslagen (under behandling i riksdagen) och 8 § 3 mom. i partilagen (10/1969)

I god tid		Statsrådet	Förordningen om de finska beskickningar och deras verksamhetsställen som är förhandsröstningsställen samt de allmänna förhandsröstningsställena vid landskapsvalet i landskapet Åland utfärdas	9 § 1 mom. 2) punkten
I god tid		Kommunstyrelsen	Beslut om de allmänna förhandsröstningsställena i kommunen	9 § 1 mom. 1) punkten
I god tid		Kommunstyrelsen	Bestämmande av vilka verksamhetsställen inom socialvården som är förhandsröstningsställen i kommunen	9 § 1 mom. 3) punkten
I god tid		Kommunstyrelsen	Beslut om röstningsställena på valdagen	9 § 3 mom.
I god tid		Kommunstyrelsen	Valnämnderna och valbestyrelserna tillsätts	15 §
Tisdag 26.2.2019 tidigast		En röstberättigad	Beställningen av brevröstningshandlingar inleds	66 c §
Utan dröjsmål efter att beställningen av brevröstningshandlingar har tagits emot		Justitieministeriet	Brevröstningshandlingarna sänds till de röstberättigade som beställt dem	66 c § 4 mom.
I god tid		Befolkningsregistercentralen	Medborgare i andra medlemsstater i EU, som uppfyller villkoren för rösträtt, meddelas att de kommer att ha rösträtt och vara valbara vid Europaparlamentsvalet och landskapsvalet	22 §
Torsdag 7.3.2019 senast kl. 16	80.	Medborgare i andra medlemsstater i Europeiska unionen	Meddelar Befolkningsregistercentralen att de vill utöva sin rösträtt i Finland eller återta en tidigare inlämnad anmälan	18 § 5 mom.
Utan dröjsmål efter 7.3.2019		Befolkningsregistercentralen	Underrättar myndigheten i en annan medlemsstat i Europeiska unionen om de röstberättigade medborgare i staten i fråga som har meddelat att de önskar utöva sin rösträtt i Finland	162 §
Fredag 8.3.2019 senast kl. 12		Centralvalnämnden	Centralvalnämndens kontaktuppgifter meddelas till Befolkningsregistercentralen via valdatasystemet	13 § 4 mom.
Fredag 8.3.2019 senast kl. 12		Landskapsvalnämnden	Landskapsvalnämndens kontaktuppgifter meddelas till Befolkningsregistercentralen via valdatasystemet	12 a § 2 mom.

Fredag 8.3.2019 senast kl. 12	²⁴	Kommunstyrelsen/ centralvalnämnden	Uppgifterna om kommunens allmänna förhandsröstningsställen och röstningsställen på valdagen meddelas till Befolkningsregistercentralen via valdatasystemet	9 § 4 mom.
I god tid		Centralvalnämnden	Valförrättare till de allmänna förhandsröstningsställena i hemlandet och hemmaröstning förordnas	17 § 2 mom.
I god tid		Chefen för den finska beskickningen	Valförrättaren till det allmänna förhandsröstningsstället i utlandet förordnas	17 § 2 mom.
I god tid		Befälhavaren för ett finskt fartyg	Valförrättaren till röstning ombord på fartyg förordnas	17 § 2 mom.
I god tid		Justitieministeriet	De allmänna förhandsröstningsställena och deras öppettider tillkännages	49 § 3 mom.
I god tid		Centralvalnämnden	Information om var kommunens förhandsröstningsställen finns och om röstningsställena på valdagen	49 § 1 mom. och 67 § 3 mom.
Torsdag 4.4.2019 senast kl. 16	52.	Personer som är anställda inom EU eller en i Finland verksam internationell organisation och deras familjemedlemmar som fyller 18 år senast på valdagen samt som är bosatta i en kommun som hör till landskapet	Skriftlig anmälan till magistraten om önskan att utöva rösträtten vid landskapsval	²⁵
Fredag 22 februari 2019 kl. 24	51.	Magistraterna	Fastställande av uppgifterna i röstretsregistret	18 § 2 och 3 mom. och 19 § 2 mom. (EPV)
Måndag 8.4.2019 senast	48.	Justitieministeriet	Meddelande om partier samt partiernas namntecknare till Helsingfors valkrets nämnd när det gäller Europaparlamentsvalet och till landskapsvalnämnderna när det gäller landskapsvalet	32 § och 31 §

²⁴ Den sista tidpunkten enligt vallagen är fredagen den 5 april 2019, men av de skäl som framgår av justitieministeriets brev 1.10.2018 VN/4971/2018 (till det meddelandekort som postas till varje röstberättigad bifogas en förteckning över förhandsröstningsställen och deras adresser samt öppettider i den röstberättigades valkrets) ska uppgifterna meddelas senast den 8 mars 2019.

²⁵ 22 § 2 mom. i landskapslagen (under behandling i riksdagen)

Måndag 8.4.2019 senast	48.	Helsingfors valkrets-nämnd	Beslut om på vilket sätt kandidat-ansökningarna ges in och kungörelse om detta	34 §
Måndag 8.4.2019	48.	Partiet	Meddelar Helsingfors valkrets-nämnd sitt valombud och valombudets ersättare (namn, personbe-teckning och kontaktinformation)	170 § 4 mom.
Måndag 8.4.2019 senast Kan meddelas på samma gång	48.	Landskapsvalnämnden	Beslut om på vilket sätt kandidat-ansökningarna ges in och kungörelse om detta Kungörelse om hur många fullmäktigeledamöter som ska väljas	34 § 143 b §
Onsdag 10.4.2019 senast	46.	Befolkningsregistercen-tralen	Upprättande av rösträttsregistret	18 § 1 mom. och 19 § 2 mom.
Måndag 15.4.2019	41.	Magistraterna	Rösträttsregistret finns framlagt i magistraterna och på andra ställen enligt vad Befolkningsregistercen-tralen bestämmer	23 § 1 mom.:
Tisdag 16.4.2019 före kl. 16	40.	Valombudet	I Europaparlamentsvalet ska kandi-datansökan samt meddelande om valförbund och gemensam lista ges in till Helsingfors valkrets-nämnd ²⁶ I landskapsvalet ska kandidatansökan samt meddelande om valförbund och gemensam lista ges in till landskapsvalnämnden	171, 173 och 175 § 143 g §
Utan dröjsmål		Helsingfors valkrets-nämnd	Underrättar Befolkningsregister-centralen om en kandidatansökan som gäller en medborgare i en annan medlemsstat inom Europeiska unionen	177 §
Utan dröjsmål		Befolkningsregistercen-tralen	Underrättar den behöriga myndig-heten i kandidatens hemstat om en kandidatansökan som gäller en medborgare i en annan medlemsstat inom Europeiska unionen	177 §
Utan dröjsmål		Befolkningsregistercen-tralen	Meddelar Helsingfors valkrets-nämnd om att en i Finland valbar person har ställts upp som kandi-dat i en annan medlemsstat inom Europeiska unionen i samma val	176 §

²⁶ Avsikten är att det i oktober 2018 till riksdagen överlämnas en regeringsproposition om ändring av vallagen där det föreslås att denna tidsfrist skjuts fram med två dagar

Tisdag 23.4.2019	33.	Helsingfors valkrets-nämnd	Kandidatansökningarna granskas och eventuella anmärkningar görs till valombuden Partiernas, gemensamma listornas och valmansföreningarnas inbördes ordningsföljd bestäms för sammanställningen av kandidatlistorna	35–37 § samt 189 § 2 mom.
Tisdag 23.4.2019	33.	Landskapsvalnämnden	Kandidatansökan granskas och eventuella anmärkningar görs till valombuden Partiernas, gemensamma listornas och valmansföreningarnas inbördes ordningsföljd bestäms för sammanställningen av kandidatlistorna	35–37 § och 189 § 2 mom.
Onsdag 24.4.2019 före kl. 16	32.	Valombudet	Vid behov rättelser och kompletteringar till kandidatansökan och de handlingar som fogats till dem	38 §
Onsdag 24.4.2019	32.	Helsingfors valkrets-nämnd	De kandidatansökan som inkommit inom utsatt tid behandlas på nytt och beslut med anledning av dem fattas	39 §
Onsdag 24.4.2019	32.	Landskapsvalnämnden	De kandidatansökan som inkommit inom utsatt tid behandlas på nytt och beslut med anledning av dem fattas	39 §
Torsdag 25.4.2019 före kl. 12	31.	Valombudet	Kandidatansökan av ett parti eller en valmansförening, vars anmälan om anslutning till ett valförbund eller en gemensam lista inte har blivit godkänd, återtas	40 § 2
Torsdag 14.3.2019 innan sammanställningen av kandidatlistorna görs upp	31.	Helsingfors valkrets-nämnd	Beslut, som eventuellt fattas efter att kandidatansökningarna har behandlats, om att en kandidat inte tas upp i sammanställningen av kandidatlistorna	40 §
Torsdag 25.4.2019 innan sammanställningen av kandidatlistorna görs upp	31.	Landskapsvalnämnden	Beslut, som eventuellt fattas efter att kandidatansökningarna har behandlats, om att en kandidat inte tas upp i sammanställningen av kandidatlistorna	40 §
Torsdag 25.4.2019	31.	Helsingfors valkrets-nämnd	Uppgörande av sammanställningen av kandidatlistorna för Europaparlamentsvalet	41 §

Efter att sammanställningen av kandidatlistorna har gjorts upp		Helsingfors valkrets-nämnd	Distribution av sammanställningen av kandidatlistorna	44 §
Torsdag 25.4.2019	31.	Helsingfors valkrets-nämnd	Kandidatuppgifterna registreras i det riksomfattande kandidatregistret	43 § 2 mom.
Torsdag 25.4.2019	31.	Landskapsvalnämnden	Uppgörande av sammanställningen av kandidatlistorna för landskapsvalet	41 §
Efter att sammanställningen av kandidatlistorna har gjorts		Landskapsvalnämnden	Distribution av sammanställningen av kandidatlistorna	44 §
Torsdag 25.4.2019	31.	Landskapsvalnämnden	Kandidatuppgifterna registreras i det riksomfattande kandidatregistret	43 § 2 mom.
Torsdag 25.4.2019	31.	Den som brevröstar	Brevröstningen inleds	66 d § 1 mom.
Torsdag 25.4.2019 tidigast efter att sammanställningen av kandidatlistorna har uppgjorts	31.	Kandidaten	Frivillig förhandsredovisning om valfinansieringen kan lämnas in till statens revisionsverk	²⁷
Torsdag 2.5.2019 senast	24.	Befolkningsregistercentralen	Ett meddelandekort sänds till de röstberättigade vars adress är känd Vid Europaparlamentsval sänds kortet emellertid inte till sådana i rösträttsregistret införda personer som Befolkningsregistercentralen antecknar i rösträttsregistret som saknande rösträtt.	21 § 4 mom. 21 § 4 mom. och 26 § 5 mom.
Onsdag 8.5.2019	18.	Valförrättare	Förhandsröstningen ombord på finska fartyg kan inledas	47 § 1 mom.
Fredag 10.5.2019 före kl. 16	16.	En röstberättigad eller någon annan person	Rättelseyrkande som gäller rösträttsregistret framställs hos magistraten	24 § 1 mom.
Måndag 13.5.2019	13.	Magistraten	Rättelseyrkandet avgörs	25 § 1 mom.
Omedelbart efter magistratens beslut		Magistraten	Beslutet med anledning av rättelseyrkandet delges parterna och meddelandekortet sänds, om beslutet innefattar att personen i fråga införs i rösträttsregistret	25 § 2 mom.

²⁷ Lag om kandidaters valfinansiering 11 § 1 mom.

Tisdag 14.5.2019 före kl. 12	12.	Magistraten	Eventuella ändringar till följd av beslutet om rättelseyrkande förs in i rösträttsregistret	25 § 1 mom.
Tisdag 14.5.2019 före kl. 12	12.	Befolkningsregistercentralen/ magistraten	Eventuella självrättelser och de anteckningar som föränleds av dessa görs i rösträttsregistret	26 § 1 mom. och 5 mom. (EPV)
Utan dröjsmål		Befolkningsregistercentralen/ magistraten	Befolkningsregistercentralens eller magistratens beslut som föränleds av självrättelser delges personen i fråga och ett meddelandekort skickas	26 § 2 mom. och 25 § 2 mom. 26 § 3 mom.
Senast den sjunde dagen efter den dag då personen i fråga delgavs beslutet eller det publicerades i den officiella tidningen		Den som framställde rättelseyrkandet	Besvär hos förvaltningsdomstolen över ett beslut av magistraten genom vilket ett rättelseyrkande har förkastats eller avvisats och över ett beslut av Befolkningsregistercentralen eller magistraten genom vilket en person med stöd av 26.2 § antecknats i rösträttsregistret som saknande rösträtt	27 § 1 mom.
Tisdag 14.5.2019 fr.o.m. kl. 12	12.	Befolkningsregistercentralen	Rösträttsregistret vinner laga kraft	28 § 1 mom.
Tisdag 14.5.2019 före kl. 16	12.	En röstberättigad som vill rösta hemma	Anmälan till den kommunala centralvalnämnden om önskan att rösta hemma	55 § 1 mom.
Onsdag 15.5.2019	11.	Valförrättarna, valbestyrelsen	Förhandsröstningen i hemlandet och i finska beskickningar samt hemmaröstningen inleds	47 § 1 mom.
Lördag 18.5.2019	8.	Valförrättarna	Förhandsröstningen i utlandet avslutas	47 § 1 mom.
Tisdag 21.5.2019	5.	Valförrättarna, valbestyrelsen	Förhandsröstningen i hemlandet och hemmaröstningen avslutas	47 § 1 mom.
Onsdag 22.5.2019 fr.o.m. kl. 18 ²⁸	4.	Justitieministeriet	Vallängderna matas ut ur rösträttsregistret röstningsområdesvis och längderna ställs till centralvalnämnderna	71 § 1 mom.
Fredag 24.5.2019 före kl. 19	2.	Den som brevröstar	Brevröstningshandlingarna ska vara framme hos den behöriga kommunala centralvalnämnden	66 e § 3 mom.

²⁸På grund av förberedelserna som behövs för utskrivandet stängs rösträttsregistret en timme före tidsfristen som anges i 71 § 1 mom. i vallagen.

Fredag 24.5.2019 kl. 19	2.	Centralvalnämnden	Förhandsröstningshandlingarna granskas så att de handlingar som kommit in före kl. 19 hinner behandlas Brevröstningshandlingarna granskas så att de handlingar som kommit in fredagen den 24 maj 2019 före kl. 19 hinner behandlas	63 § 1 mom. 66 g § 1 mom.
Efter att brev-röstningshandlingarna granskats		Centralvalnämnden	De röstsedlar som lämnats vid brev-röstning stämplas på nytt och innesluts i nya kuvert	66 g § 3 mom.
Lördag 25.5.2019	1.	Kandidaten	Frivillig förhandsredovisning om valfinansieringen och kostnaderna för valkampanjen lämnas in till Statens revisionsverk	²⁹
Söndag 26.5.2019 kl. 9-20	VD	Valnämnden	Röstning på valdagen	68 § ³⁰
Söndag 26.5.2019 tidigast kl. 15 eller av särskilda skäl tidigast kl. 12	VD	Valkrets-nämnden (EPV och LKV)	Räkning av förhandsröster och brev-röster	86 § 1 mom. se fotnot 30
Söndag 26.5.2019 Efter kl. 20	VD	Valnämnden	Preliminär rösträkning	78 §
Måndag 27.5.2019 Senast kl. 12	1.	Valkrets-nämnden (EPV och LKV)	De röster som avgetts på valdagen kontrollräknas	87 § 1 mom. se fotnot 30
Onsdag 29.5.2019 vid mötet som inleds senast kl. 18	3.	Valkrets-nämnden	Fastställande av valresultatet vid Europaparlamentsvalet och meddelande om röstetalen och antalet röster till Helsingfors valkrets-nämnd	178 §
Onsdag 29.5.2019 utan dröjsmål efter ovan nämnda meddelande		Helsingfors valkrets-nämnd	Fastställande av valresultatet vid Europaparlamentsvalet i hela landet, meddelande av resultatet till justitieministeriet, kungörelse om resultatet och sändande av fullmakterna till de invalda	179, 181 och 182 §
Onsdag 29.5.2019 vid mötet som inleds senast kl.16	3.	Valkrets-nämnden	Röstetalen för respektive landskap vid landskapsvalet fastställs och meddelas landskapsvalnämnden	143 I § se fotnot 30

²⁹ L om kandidaters valfinansiering 11 §

³⁰ Därtill 12 § i lagen om införande av landskapslagen (under behandling i riksdagen)

Onsdag 29.5.2019 utan dröjsmål efter ovan nämnda meddelande		Landskapsvalnämnd	Valresultatet för landskapsvalet fastställs och offentliggörs samt resultatet tillkännages	88–91 § och 143 I §
Inom 14 dagar efter att valresultatet har offentliggjorts		Ändringssökanden	Besvär över beslut av Helsingfors valkrets-nämnd med vilket resultatet för Europaparlamentsvalet har fastställts ska anföras hos Helsingfors förvaltningsdomstol Besvär över beslut av landskapsvalnämndens beslut med vilket resultatet för landskapsvalet har fastställts ska anföras hos förvaltningsdomstolen	100-102 §
Söndag 9.6.2019		Kandidaten	Sådana kostnader för kandidatens valkampanj i valet som finansieras med valfinansiering kan inte länge uppkomma	³¹
Söndag 9.6.2019		Partiet	Kampanjtiden för valet går ut	³²
När valresultatet har vunnit laga kraft		Justitieministeriet	Arkivutskrifter matas ut ur röst-rättsregistret	29 § 3 mom.
Efter att arkivutskrifterna har matats ut		Befolkningsregistercentralen	Uppgifterna utplånas ur rösträttsregistret	29 § 3 mom.
Inom två månader från att valresultatet har fastställts (senast måndagen den 29 juli 2019)		Den som valts till ledamot av Europaparlamentet och den som bestämts till ersättare för ledamot vid fastställande av valresultatet	Redovisning om valfinansiering ska lämnas in till statens revisionsverk	³³
Inom två månader från att valresultatet har fastställts (senast måndagen den 29 juli 2019)		Den som valts till fullmäktige och den som bestämts till ersättare vid landskapsval	Redovisning om valfinansiering ska lämnas in till statens revisionsverk	³⁴
Senast 31.12.2019 och varje kalenderår under valperioden vid behov		Ledamot av Europaparlamentet och ersättare (vid behov)	Efterhandsredovisning om valfinansieringen lämnas in till Statens revisionsverk	³⁵
Senast 31.12.2019 och varje kalenderår under valperioden vid behov		Ledamot i landskapsfullmäktige och ersättare (vid behov)	Efterhandsredovisning om valfinansieringen lämnas in till Statens revisionsverk	³⁶

³¹ L om kandidaters valfinansiering, 2 § mom.

³² Partilag 8 § 3 mom.

³³ 5 och 8 § i lagen om kandidaters valfinansiering

³⁴ 5 och 8 § i lagen om kandidaters valfinansiering

³⁵ L om kandidaters valfinansiering 11 a §

³⁶ L om kandidaters valfinansiering 11 a §